

Raknes Øvre

Gnr/Bnr 111.2, Osterøy kommune, Hordaland

Rest av gravminne fra vikingtid

Morten Ramstad og Howell Roberts

2016

Fylke	Hordaland
Kommune	Osterøy
Gårdsnavn	Øvre Raknes
G.nr./b.nr.	111.3
Prosjektnavn	Øvre Raknes
Prosjektnummer	483
Kulturminnetype	Rest gravminne
Lokalitetsnavn	Øvre Raknes
ID nr. (Askeladden)	213499
Tiltakshaver	Post 70
Ephortenummer	2015/7573
Saksbehandler	Søren Diinhoff
Intrasisnummer	UM_2015_017
Aksesjonsnummer	2015/77
Museumsnummer (B/BRM)	B17428/1-2
Fotobasenummer (Bf)	10207
Tidsrom for utgraving	28. september-1. oktober 2015
Prosjektleder	Morten Ramstad
Rapport ved:	Morten Ramstad og Howell Magnus Roberts
Rapport dato:	8. juli 2016

Innholdsfortegnelse

1.0 Sammendrag og konklusjon	2
2.0 Bakgrunn.....	4
3.0 Kulturmiljø og tidligere funn	5
3.1 Metalldetektorfunnene.....	7
4.0 The excavation	8
4.1 Situation	8
4.2 Aims and Methods	11
4.3 Results	13
4.4 Discussion.....	14
5. Fotoliste.....	15

1.0 Sammendrag og konklusjon

I forbindelse med metallsøking på gården Øvre Rakvåg ble det i juni 2015 ble det gravd ei 2,5m lang, 0,8m bred og opp mot 0,5m dyp sjakt. I massene ble det gjort funn av en vikingtids vrilåsnøkkel i kobberlegering samt et ringformet objekt trolig belagt med gull. Funnstedet var på toppen av en liten bergknaus i et område som gården tradisjonelt har kalt *Haugane*. Etter befaring vurderte Universitetsmuseet i Bergen og Hordaland fylkeskommune at konteksten med stor sannsynlighet representerte et yngre jernalders gravminne.

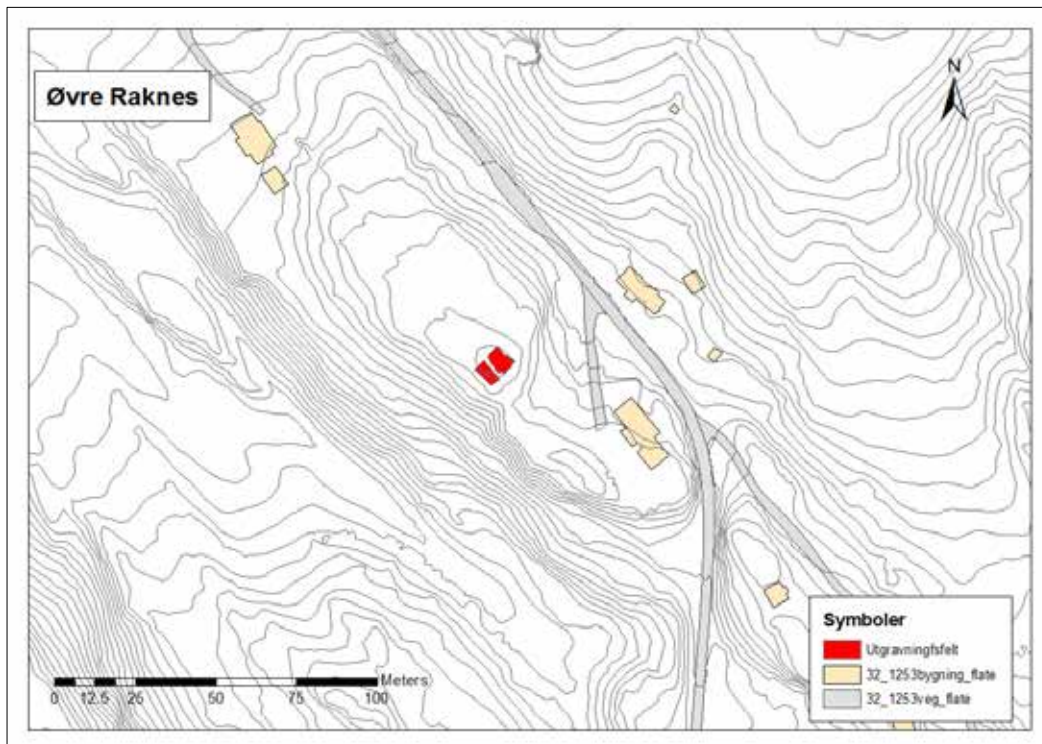
Det ble antatt at det kunne finnes flere gjenstander i jordhaugene fra graving og i det som kunne være bevart av graven. Det ble videre påpekt at haugen kunne fortsatt skjule rester etter en gravkonstruksjon. Den mulige gravkonteksten var brutt, og lå utsatt til for nedbryting. Med bakgrunn i dette ble det i brev til Riksantikvaren, 02.07.2015 sendt inn søknad med budsjett for arkeologiske sikringsundersøkelser. Riksantikvaren bevilget tilskudd i brev 20. august 2015.

Undersøkelsene foregikk over ei uke i perioden 28. september til 1. oktober 2016. Det ble tidlig klart at gravkonteksten framstod som forstyrret. Midt i den antatte opprinnelige røysa gikk en steinstreng. Det var tidligere gravd i massene, i mindre partier var bart berg eksponert, og bergknausen hadde tidligere vært anvendt som bål plass. Trolig har det meste av røysa befunnet seg nordøst for steinstrengen men grunnet forstyrrelser var det ikke bevart noe av røysa her. Metallsøker funnene ble gjort i bergknekken på sørvestsiden av steinstrengen. Selv om også massene her var forstyrret under torva var det likevel akkumulert mer stein og jord her. Masseoppbygningen ble tilskrevet menneskelig aktivitet. Det ble ikke funnet ytterligere gjenstander, men under graving og sålding av massene på sørvestsiden ble det funnet spredte brente bein som totalt utgjorde 2,57 gram. Materialet er fragmentert, og konteksten usikker. Det var ikke satt av midler til videre analyser i budsjettet. Beina er vist til zoo-arkeolog Konrad Smiarowski, som anbefaler analyser før mer sikre konklusjoner kan trekkes (jf. epost i vedlegg 2).

Det kan ikke fastslås med sikkerhet, men det er stor sannsynlighet for at funnstedet representerer utkanten av ei lita gravrøys, belagt direkte på berg. Det er godt mulig at også opprinnelig var det meste av massene akkumulert i halvdelen sørvest for steinstrengen, tilsvarende i området der sjakta ble gravd, mens det kun var lagt et tynt sjikt med masser over toppen av bergknausen i nordøst. Dette kan ha vært gjort for å få bergknausen til å framstå som mer monumental i landskapet. Siden grava var anlagt ved toppen av en bergknaus, med godt utsyn over det omkringliggende landskap, ville den visuelt framstått som en oppbygd haug. Det virker rimelig at plasseringen var bevisst med tanke på at dette var en effekt man ønsket å oppnå. I et slikt bilde er rimelig å betegne selve konteksten som noe monumental siden dette trolig var en tilsiktet bruk og manipulasjon av topografien.

Figur 1. Kart med lokaliseringen til Raknes.

Figur 2. Raknes og de to undersøkte feltene henholdsvis sørvest og nordøst for steinstrengen.

Figur 3. Flyfoto av området fra drone (ortofoto basert på fotogrammetri).

2.0 Bakgrunn

Universitetsmuseet mottok 29.06.15 melding fra Hordaland fylkeskommune om funn av en mulig grav fra vikingtid forbindelse med metallsøking på Øvre Raknes i Osterøy kommune. Universitetsmuseet, ved Søren Diinhoff og Ingebjørg Njøs, foretok så en befaring av funnstedet 30.06.15.

Grunneier, Jan Frode Hjellvik orienterte om bakgrunnen for funnene og pekte ut funnsted. Funnene ble gjort i forbindelse med metallsøking av sønnen på gården, Petter Raknes Hjellvik. Det ble funnet en mengde jernskrammel ulike steder på marka. Men på toppen av bakkene på gården, på en liten bergknaus, og i et område de kalte *Haugane*, ble det gjort utslag av andre metaller Under framgraving av gjenstandene grov far og sønn en nær halv meter dyp og rundt 2,5 m lang og 0,8 m bred sjakt. I massen ble det funnet en vikingtidsnøkkel samt et lite ringformet objekt i bronse belagt med gull.

Universitetsmuseet i Bergen og Hordaland fylkeskommune vurderte at konteksten trolig representerte en grav og at den måtte undersøkes umiddelbart. Det ble antatt at det kunne finnes flere gjenstander i jordhaugene fra graving og i det som kunne være bevart av graven. Det ble videre påpekt at haugen kunne fortsatt skjule rester etter en gravkonstruksjon. Med bakgrunn i dette ble det i brev til Riksantikvaren, 02.07.2015 sendt inn søknad med budsjett for arkeologiske sikringsundersøkelser. Riksantikvaren bevilget tilskudd i brev 20. august 2015.

Problemstillingene i søknaden var vannsålding av sjaktmassene samt dokumentasjon av gjenværende gravanlegg. Det ble i Riksantikvarens brev gjort oppmerksom på at de tildelte midlene kun skulle dekke ettergraving av funnområdet som befant seg på g.bnr 111.2 mens det som befant seg på andre siden av steingarden, inne på bnr. 3, skulle bli liggende. Det viste seg midlertid i raskt at hele anlegget var sterkt skadet. Etter dialog med grunneier på bnr. 3 og en vurdering av kontekst vard et klart at områdene inne på bnr. 3 var sterkt forstyrret. For å avklare graden av forstyrrelser ble det derfor gjort mindre undersøkelser sørvest for steingarden. Det viste seg at her var alle masser delvis fjernet og delvis omrotet ned til grunnfjell. Følgelig var ikke noe av gravminnet bevart i dette området.

Etter endt undersøkelse ble torv og alle løsmasser lagt tilbake slik at røysa framstår slik den gjorde før metalldetektorfunnene.

3.0 Kulturmiljø og tidligere funn

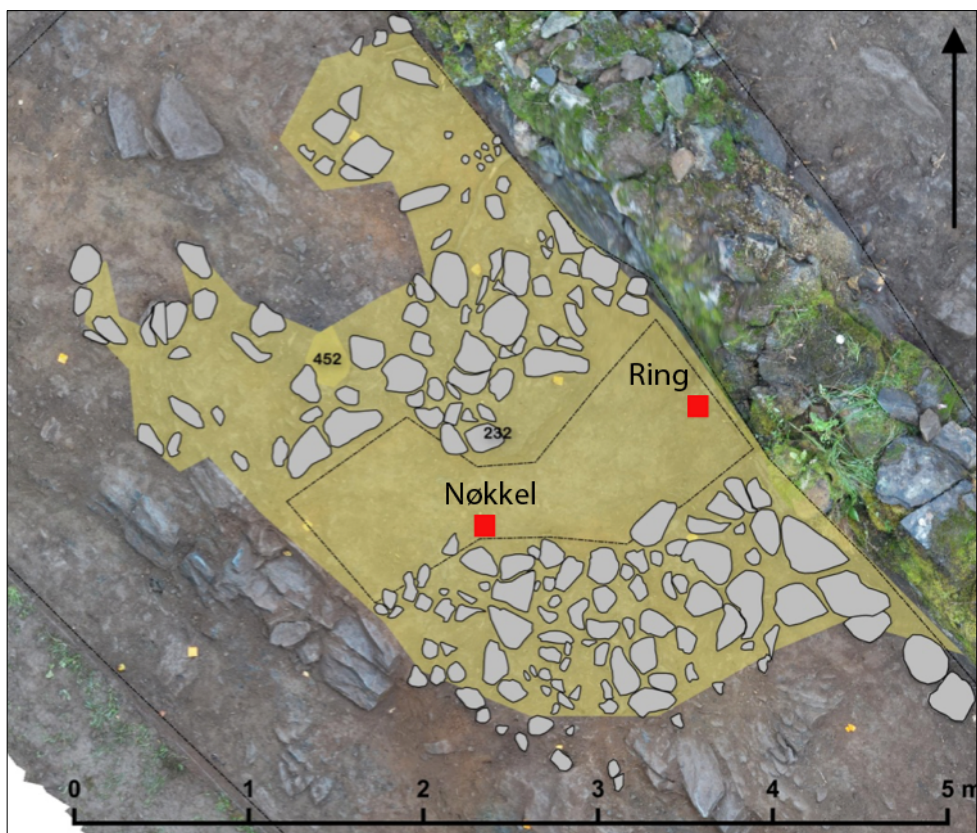
Det er ikke tidligere kjent forhistoriske funn fra Raknes øvre, men fra Raknes Nedre fins det et variert materiale som vitner om at dette har vært en velstående gård i jernalderen.

Løsfunn materiale teller blant annet en celt av yngre jernalders type (B 4425) og ei korsformet spenne fra folkevandringstid (B 4512) som visstnok skal være fra ei bortryddet røys. Ytterligere funn er tilkommet som et resultat av arkeologiske undersøkelser. Håkon Shetelig undersøkt i 1913 delvis gravrøysa Slettebakshøgjen,, Fetts fk 1, ID 66442. Den er 15 m i tverrmål og 1,5 m høy og inneholdt en mannsgrav fra eldre jernalder med blant annet sverd, to spyd, øks, skold, piler to kniver, to leirkar, trespann, ildslagningsstein, kvartsbryne, flintskive med mer (B 6670).

Et annet, og spesielt funn, ble gjort noen år tidligere på bruk nr 3, Fettfunn kart 2. Under jordarbeid ble det blant kull og trerester funnet en romersk sølvmynt, en denar, slått under Antoninus Pius (136 - 161) (B 6186).

Figur 4. Flyfoto viser den undersøkte konteksten (ID 213499) og omkringliggende landskap med siktlinjer til Slettebakshøgjen (ID 66442) (generert fra Askeladden).

Figur 5. Stiplet linje viser sjakta gravd i forbindelse med metallsøkingen. Omtrentlig plassering av henholdsvis nøkkel og ring basert på opplysninger fra grunneier.

3.1 Metalldetektorfunnene

Figur 6. Mulig gullbelagt bronsering funnet under graving av sjakt i forbindelse med metallsøkingen.

Figur 7. Foto av vrilåsnøkkelen (foto Svein Skare, Universitetsmuseet i Bergen).

Det ble som nevnt ikke gjort noen sikre forhistoriske gjenstandsfunn ved undersøkelsene. Nøklene og det ringformede objektet ble overlevert museet forut for gravingene. De har blitt tildelt B17428.1-2. I tillegg skal det være et tredje objekt, som ikke er sett av de undertegnede, beståen av en liten metallplate B17428.3. Det gjøres midlertid oppmerksom på at det fantes mye metallsaker i jorda på Øvre Rakne og på funnstedet. Det meste av dette var moderne skrap (spikre, piggtråd, bolter etc), noe som kan svekke troverdigheten til det siste funnet.

Ringens beskrives her ikke nærmere (se mobilbilde fig?), da den ikke er tatt ordentlig i øyensyn. Nøkkelen derimot kan gis noe mer omtale. Vrilåsnøkkelen er i en kobberlegering. Skjæret har to topper. Rundt håndtak er det en perlerand, med det som kan se ut som et dyr i midten. Pipen er kort, med tre tapper. Tilsvarende i Heidi Lund Bergs matseroppgave om Østnorske jernaldernøkler type 2B2, som hun plasserer i yngre jernalder-vikingtid (Lund Berg 2013:36). En tilnærmet ”tvilling” er kjent fra Ommang Søndre, Løten kommune, Hedmark (Ibid. 146) Denne er hel og her framgår dyret i midten tydelig.

4.0 The excavation

A team from the University Museum of Bergen carried out archaeological research at Øvre Raknes, Osterøy kommune, from the 28th of September to the 1st of October 2015. The team comprised Morten Ramstad, Sigrid Hervig and Howell Roberts.

The landowner, Jan Frode Hjellvik, assisted the excavations with a small excavator. After the excavation ended all soils were returned, and the original shape reconstructed as it appeared before the investigations were carried out.

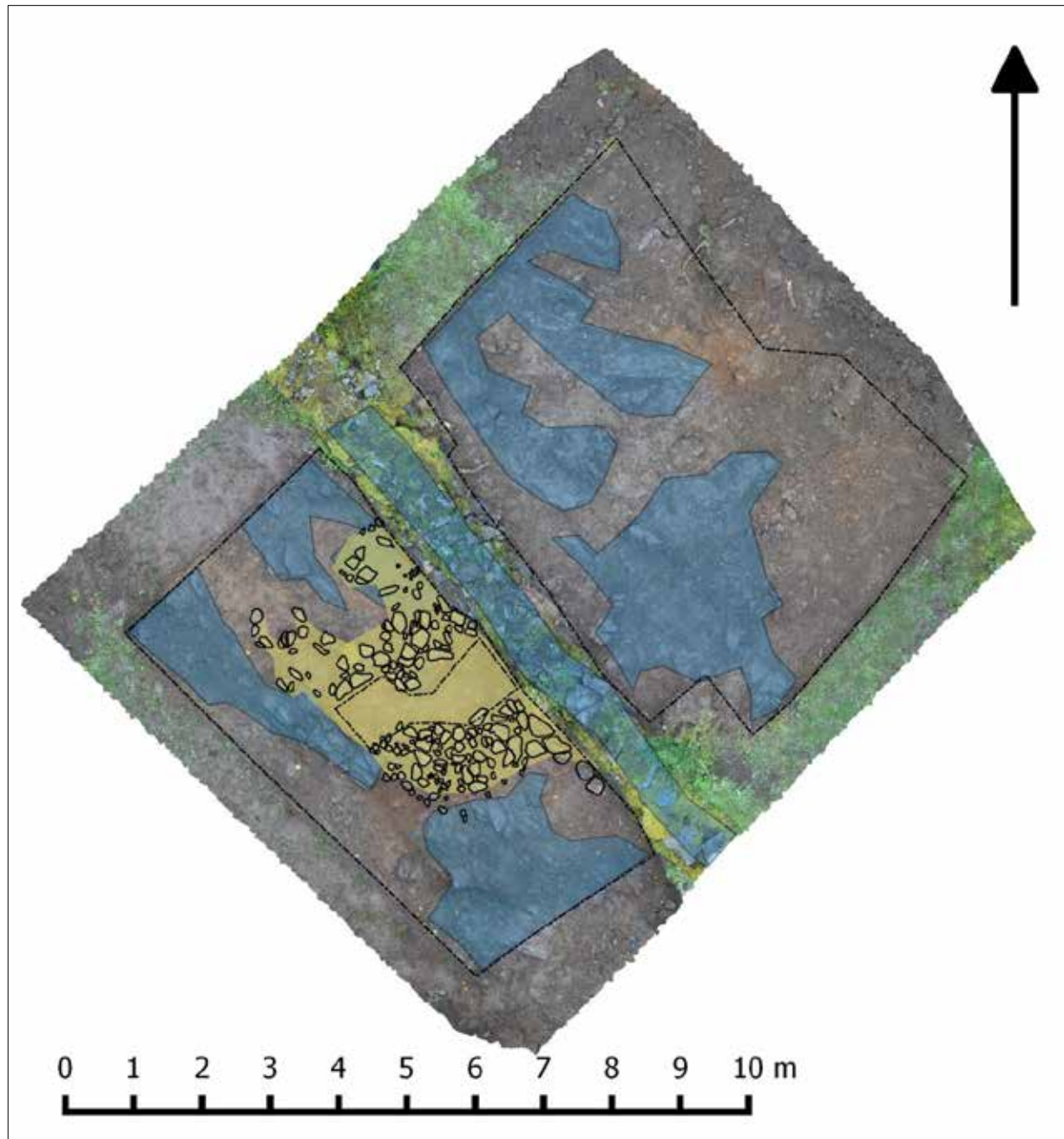
4.1 Situation

The site is centred on UTM32N E304442m N6718102m at circa 60m above sea level. It lies within land parcel 111/3 and has been assigned an Askeladden ID - Lokalitet 2134999.

The site is located on a local high point at the southeastern end of a low crest running NW-SE. To the southwest the land drops away rapidly into a partially forested valley. To the northeast the land drops away more gently to utilised farm land and inhabited dwellings. Ground cover of the site itself is rough grazing with occasional trees.

Upon arrival at the site, the find spot of the detected artefacts had been secured with tarpaulins and wooden pallets. This area was immediately adjacent to a drystone boundary wall, surviving to a height of approximately 1m, and constructed of angular roughly squared blocks measuring

up to 50cms in length. The stone wall (Feature [298]) appears to be of some antiquity, but remains in good repair. Removal of the protecting materials revealed an irregular hand dug trench approximately 2.5m in length, up to 80cms in width, and extending up to 50cms below the modern surface. This trench was aligned approximately perpendicular to the stone wall [298]

Figur 8 – Utgravingsfeltet (stiplet linje) og utbredelsen av hoveldag (gult), merk at dette var helt fjernet på nø-siden av steinstrengen. Blått -bart berg som var eksponert etter avtorving.

Figur 9 Situasjon før graving. Funnområdet er dekt med presenning og paller.

Figur 10. Situasjon etter fjerning av presenning, før graving. Bildet viser omfanget av inngrepet gjort i forbindelse med metallsøkingen.

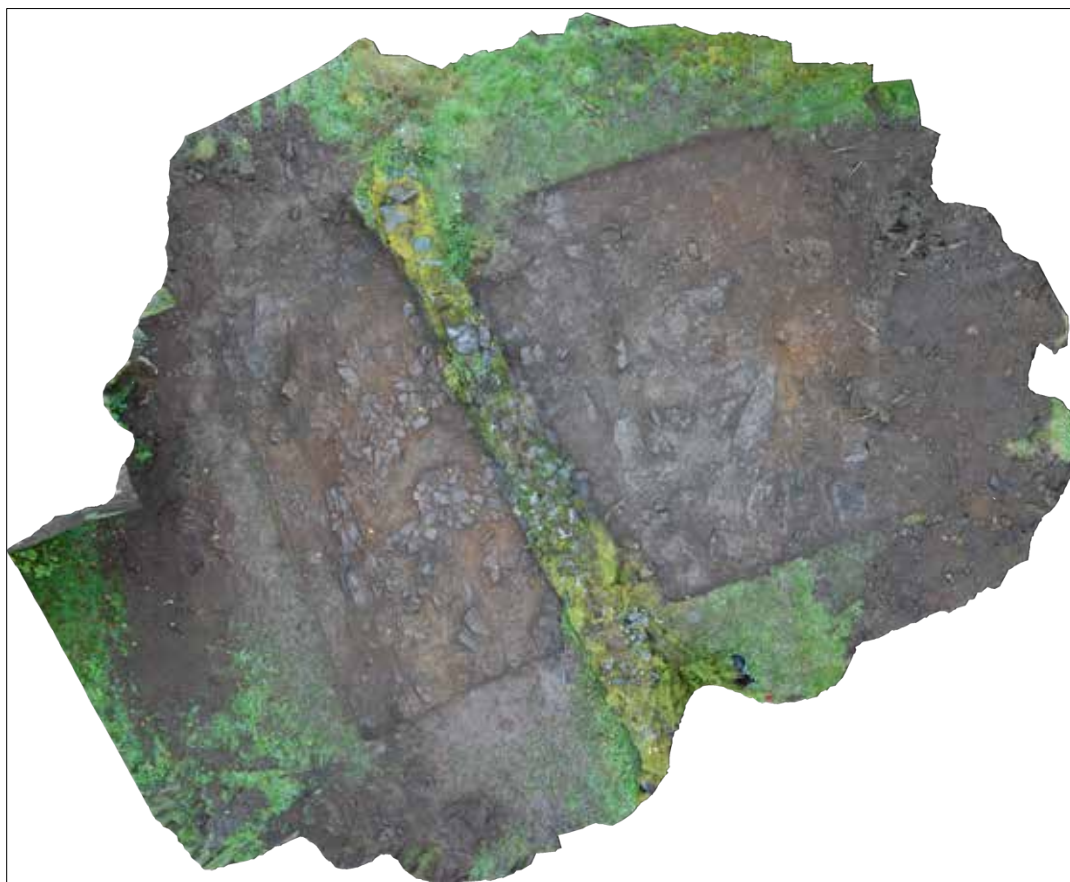
Figur 11. Etter avtorving og opprensing på sv-siden av steinstrengen.

Figur 12. Under av torving på nø-siden av steinstrengen.

Figur13. Fotogrammetri sv-side steinstreng. Til venstre situasjon etter avtorving, til høyre situasjon etter endt graving, bart berg eksponert.

Figur 14. Fotogrammetri etter avtorving på begge sider av steinstrengen, hele toppen av bergnappen er eksponert.

4.2 Aims and Methods

The nature of the reported artefacts and site location were not inconsistent with a Viking Period burial cairn. Therefore the aims of the investigation were to fully expose, record and excavate any surviving archaeological deposits associated with the findspot, and recover such artefactual and environmental evidence as might remain.

Excavation began with the removal of turf and topsoil around the previous truncation, assisted by a small mechanical excavator. This established an initial excavation area measuring approximately 7.5m in length (NW-SE) and 3.9m in width (NE-SW). Geographical reference points were established by Thomas Bruen Olsen of Universitetsmuseet i Bergen, using a Trimble DGPS station. Subsequent measurements and recording were carried out using a Trimble Total Station Theodolite, and utilising the Intrasis data protocol for archaeological recording. This was supplemented by digital photography as appropriate, and by *Pole Aerial Photography* for the purposes of *Structure From Motion* photogrammetry, implemented in the Agisoft Photoscan software package.

Initial hand cleaning of the exposed deposits demonstrated their extension beneath the upstanding stone wall [298]. For this reason an additional area measuring 7.5m in length (NW-SE) and 5m in width (NE-SW) to the northeast of the stone wall [298]. No further deposits of archaeological interest were noted in this expanded additional area. Removal of the turf and topsoil rapidly exposed outcropping and fractured bedrock, with patches of orange brown silty loam not thought to be of anthropogenic origin.

Hand cleaning in the southwestern area revealed archaeological deposits discussed below. These were scanned with a metal detector, and a sample of the deposits dry sieved for potential artefact recovery. After recording, these deposits were removed, and excavation proceeded to outcropping bedrock

4.3 Results

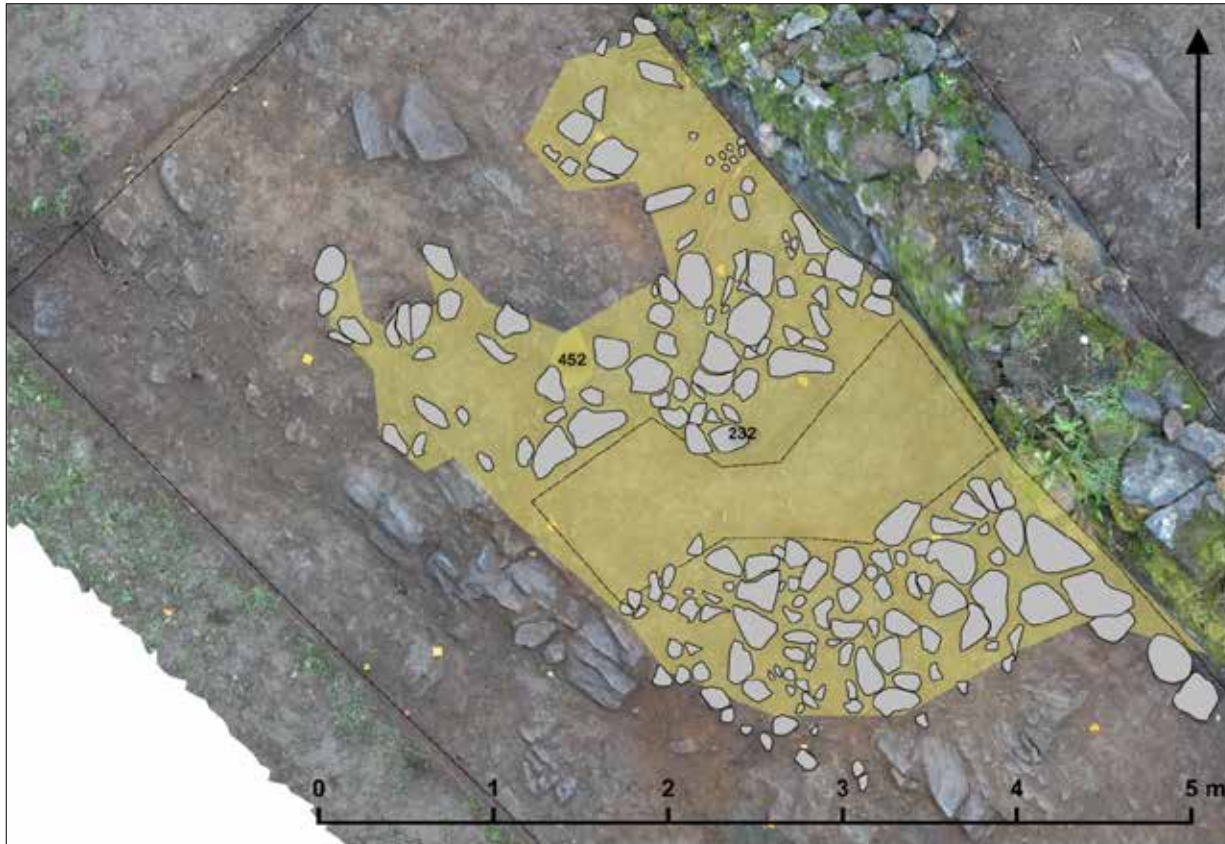

Figure 15. Extent of archaeological deposits. Stone spread (232) and charcoal patch (452)

After topsoil removal and hand cleaning exposed and irregular spread of angular to sub-angular stones (Deposit 232). Individual stones measured up to 40cms in length, although were more typically in the range 20-30cms in length. The surviving extent of Deposit (232) is up to 5m NW-SE and up to 2.5m NE-SW. It primarily comprises a single layer of stone, although a small area of double layered was noted. The maximum depth of the deposit is circa 20cms. The stone appears to be derived from the local bedrock. The stones sat within matrix of mid-to-dark orange brown silty loam without obvious anthropogenic inclusions, but clearly subject to significant bio-turbation (root action). Deposit (232) sat upon variously the outcropping natural bedrock and sterile orange silty loam. The natural ground surface drops rapidly at the southwestern limit of this deposit.

A small patch of charcoal enriched soil (Deposit 452) was noted at the western limit of deposit (232). It appears to be later in date than deposit (232), although this cannot be conclusively demonstrated due the discontinuous nature of deposit 232 at this extent. Deposit (452) measured up to 30cms in diameter, but had a depth of only 1-2cms.

No artefacts were recovered from either deposit. However from deposit (232) a small amount of burnt bones, making up a total of 1,99g were recorded. In addition, 0,58g of burnt bones was recorded during sewing of the soils from the “detector trench”.

4.4 Discussion

Excavation at Øvre Raknes provided only limited evidence as to the nature of the remains encountered. It is not possible to provide an unequivocal determination. Nonetheless, taking into consideration the artefacts recovered, the location of the find and the nature of the deposits recorded, an interpretation is offered.

We believe the remains encountered to be the highly eroded (and truncated) remains of a burial cairn from the Viking Period. It is recognised that this interpretation is strongly reliant on the insecure previous recovery of artefacts by metal detecting. Deposit (232) is anthropogenic in nature, but highly eroded. An alternative interpretation as a clearance cairn or boundary marker is possible, but does not adequately account for the reported artefacts.

Figur 16. Howell Roberts og Thomas Bruen Olsen tørrsårder masse fra sjakt metallsøking.

Vedlegg 1. Fotoliste

Frame	Object	Camera Facing	Comment	ID	Date
IMG_5616	n/a	SE	Site on arrival	HMR	28.9.2015
IMG_5617	n/a	SE	Site on arrival	HMR	28.9.2015
IMG_5618	n/a	NE	Site on arrival	HMR	28.9.2015
IMG_5619	n/a	NW	Site on arrival	HMR	28.9.2015
IMG_5620	n/a	NW	Site on arrival	HMR	28.9.2015
IMG_5621	n/a	NW	Site on arrival	HMR	28.9.2015
IMG_5622	n/a	SE	Clearing site	HMR	28.9.2015
IMG_5623	n/a	NE	Clearing site	HMR	28.9.2015
IMG_5624	n/a	NW	Clearing site	HMR	28.9.2015
IMG_5625	n/a	NW	Clearing site	HMR	28.9.2015
IMG_5626	232	SE	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5627	232	SE	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5628	232	NE	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5629	232	N	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5630	232	SW	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5631	232	SW	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5632	232	NW	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5633	232	NW	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5634	232	N	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5635	232	N	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5636	232	N	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5637	232	E	Stone spread	HMR	29.9.2015
IMG_5638	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5639	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5640	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5641	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5642	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5643	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5644	n/a	n/a	Working shots	HMR	29.9.2015
IMG_5645	452	SW	Charcoal patch, pre-excavation	HMR	30.9.2015
IMG_5646	452	SW	Charcoal patch, situation	HMR	30.9.2015
DSC_02945	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02946	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02947	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02948	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02949	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02950	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02951	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02952	232	SE	Photogrammetry series, 1	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02953	232	NW	Photogrammetry series, 2	HMR/SH	29.9.2105

DSC_02954	232	NW	Photogrammetry series, 2	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02955	232	NW	Photogrammetry series, 2	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02956	232	NW	Photogrammetry series, 2	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02957	232	NW	Photogrammetry series, 2	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02958	232	NW	Photogrammetry series, 2	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02959	232	SE	Photogrammetry series, 3	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02960	232	SE	Photogrammetry series, 3	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02961	232	SE	Photogrammetry series, 3	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02962	232	SE	Photogrammetry series, 3	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02963	232	SE	Photogrammetry series, 3	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02964	232	NW	Photogrammetry series, 4	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02965	232	NW	Photogrammetry series, 4	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02966	232	NW	Photogrammetry series, 4	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02967	232	NW	Photogrammetry series, 4	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02968	232	NW	Photogrammetry series, 4	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02969	232	SW	Photogrammetry series, 5	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02970	232	SW	Photogrammetry series, 5	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02971	232	SW	Photogrammetry series, 5	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02972	232	SW	Photogrammetry series, 5	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02973	232	SW	Photogrammetry series, 5	HMR/SH	29.9.2105
DSC_02974	232	SE	Photogrammetry series, 6	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02975	232	SE	Photogrammetry series, 6	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02976	232	SE	Photogrammetry series, 6	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02977	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02978	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02979	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02980	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02981	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02982	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02983	232	NE	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02984	232	N	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02985	232	NW	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02986	232	NW	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02987	232	NW	Photogrammetry series, 7	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02988	298	NE	Photogrammetry series, boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02989	298	NE	Photogrammetry series, boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02990	298	NE	Photogrammetry series, boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02991	298	NE	Photogrammetry series, boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02992	298	NW	Photogrammetry series, boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02993	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02994	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02995	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105

DSC_02996	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02997	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02998	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_02999	279	W	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03000	279	SW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03001	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03002	279	SW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03003	279	SW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03004	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03005	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03006	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03007	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03008	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03009	279	S	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03010	279	SW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03011	279	SW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03012	279	N	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03013	279	NW	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03014	279	W	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03015	279	N	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03016	279	N	Photogrammetry series, NE of boundary	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03017	298	SW	Boundary, vertical	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03018	298	SW	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03019	298	SW	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03020	298	S	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03021	298	SW	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03022	298	NE	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03023	298	NE	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105
DSC_03024	298	NE	Boundary, elevation.	HMR/SH	30.9.2105

DSC_03025	431	SE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03026	431	SE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03027	431	SE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03028	431	SE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03029	431	SE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03030	431	NW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03031	431	NW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03032	431	NW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03033	431	NW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03034	431	NW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03035	431	SE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03036	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03037	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03038	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03039	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03040	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03041	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03042	431	NE	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03043	431	SW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105
DSC_03044	431	SW	Bedrock, photogrammetry series	HMR/SH	1.10.2105

Vedlegg 2. Synfaring bein, ved Konrad Smiarowski

Fra: Konrad Smiarowski <zaglobax@yahoo.com>
Svar til: Konrad Smiarowski <zaglobax@yahoo.com>
Dato: fredag 8. juli 2016 12.55
Til: Morten Ramstad <Morten.Ramstad@uib.no>
Emne: burnt bones

Hi Morten,

After looking at the bones myself, and showing it to Ramona, I think that there is not much to say about them. They are way too fragmented, burnt in high heat, and completely without organic components anymore.

These are fragments are very small, even without the burning it would have been very difficult to say something, and the possibility of it being human makes one even more cautious.

If someone checks against a wider comparative collection, especially with human bones, they may be able to say something more about the pieces I describe below , especially A.

A) The largest intact piece could in my opinion be a bird bone, likely a proximal tibiotarsus, but I can't precisely speculate as better comparative is needed than what I have access to right now. However, I was not able to check against human metacarpals, which is also an option considering this could come from a cremation grave. This one has the most potential to be identified to certain degree.

B) I had hopes to maybe match this, but all I can say is that it is a **mammal bone, one of the ends with epiphysis attached**, The flat morphology of the epiphysis narrows down the bone element possibilities a little (metapodials, radius, etc.), but it still may not be possible to speculate this. I can't rule out it being human either without looking at human comparative.

C) This is a terrestrial mammal bone fragment of a shaft of a long bone. Based on the small foramina and the curvature of the cortical bone wall one may speculate that it is a humerus, but it may be stretching it. The safe bet is **terrestrial mammal long bone shaft fragment**. This could also be human.

So all in all I wasn't much helpful, as I think you wanted to see if you can find out animal vs. human. I am sure you are going to do that anyway, but I would suggest showing this to someone specializing in cremation burials, who have seen many and know how human bones tend to calcify in heat. I think these will be a major challenge to a regular human osteologist.

If we could rule out it being human, if it came from a midden for example, I could be a bit more comfortable with interpretations, but in this case one has to be very careful.